

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ

“СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

ГЕОЛОГО - ГЕОГРАФСКИ ФАКУЛТЕТ

София 1504, бул. “Цар Освободител” 15,

тел. 02/846 70 57; 02/9308 385; факс 02/944 64 87

СПРАВОЧНИК ЗА СТУДЕНТА

2021/2022 учебна година

специалност **РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И ПОЛИТИКА**

образователно-квалификационна степен „**БАКАЛАВЪР**”

редовно обучение

София, 2021 г.

1. ОБЩИ СВЕДЕНИЯ

Като самостоятелно основно звено Геолого-географският факултет съществува от 1963 г., когато се отделя от Биолого-геолого-географския факултет. В него се обучават студенти по три специалности: **Геология, География и Туризм**, а през 2005 г. се открива нова, четвърта специалност – **Регионално развитие и политика**. През 2018 г. и 2019 г. са открити две нови специалности в ГГФ – съответно **География и английски език** и **Геопространствени системи и технологии**.

Обучението на студентите в специалност “Регионално развитие и политика” е редовно и е с продължителност 4 години за образователната степен “бакалавър”. Завършва с полагане на писмен държавен изпит.

Деканатът на факултета се намира на II етаж, Северното крило, каб. 254.

Декан доц. д-р Климент Найденов

Заместник-декани доц. д-р Георги Бърдаров
доц. д-р Никола Ботушаров
доц. д-р Мариана Асенова
доц. д-р Биляна Борисова

Канцеларията “Отдел студенти” на специалността е на III етаж, каб. 268. В отдел „Студенти“ може да получите информация по всички студентски въпроси, в т. ч. академични справки и документи, стипендии и общежития.

Основните права и задължения на студентите са регламентирани в съответствие със Закона за висшето образование (ДВ № 112/27.12.1995 г., изменен ДВ. бр. 61/09.08.2011 г.), Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени “бакалавър”, “магистър” и “специалист” (ДВ 76/06.08.2002 г.) и в Правилника за устройството и дейността на СУ “Св. Климент Охридски”.

Специализираната библиотека по География се намира на II етаж, Северно крило (каб. 262). За да се ползва нейния фонд, трябва да се извади читателска карта от Университетската библиотека.

2. КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА НА СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Насоченост и образователни цели

Специалността „Регионално развитие и политика” подготвя специалисти по регионални проблеми с висше образование, които да анализират проблемите и възможностите за стопанско развитие на различни териториално-административни единици. Учебният план на специалността е разработен в съответствие с плановете на подобни специалности във водещи университети в България и в света (САЩ, Германия, Великобритания и др.). Той осигурява подготовка на студентите в областта на планирането, изработването на стратегии и проекти за регионално развитие, прилагането на ГИС (Географски информационни системи) технологии в регионалното управление.

Обучението в специалност „Регионално развитие и политика” има за цел да формира в студентите експертни знания, умения и разбирания за произхода, динамиката и подходите за управление на процеса на регионалното развитие, както и за мерките за провеждане на целенасочена регионална политика. Студентите

получават знания за комплекса от природни, социално-икономически и политически процеси проявяващи се на секторно и териториално ниво, които се явяват предмет и обект на регионалната политика. Обучението е организирано с цел формирането на култура при спазване на принципа „учене през целия живот“ и се формира богата експертна култура.

2. Обучение (знания и умения необходими за успешна професионална дейност; общо теоретична и специална подготовка и др.)

Бакалавърската програма по „Регионално развитие и политика“ е отворена за всички кандидати завършили средно образование.

Кандидатстването се извършва чрез полагане на тест по Обща и регионална география на света и География на България и писмен изпит по западен език или оценките от ДЗИ по География и икономика и чужд език.

Продължителността на обучението е 4 години (осем семестъра) и обхваща задължителна и свободно избираема подготовка, организирани под формата на лекции, практически и семинарни занятия, практики.

Обучението на студентите за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър по Регионално развитие и политика“ се извършва по личен учебен план – за всеки студент, който се изготвя с помощта на адвайзера на курса. Чрез него се осигурява възможност на всеки студент за избор на определени учебни дисциплини в рамките на утвърдения учебен план. Спазването на определени изисквания при изготвянето на личния учебен план се контролира от изискванията на ЗВО, чл. 44 а и Наредба 21 за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища, ДВ, бр. 89/12.10.2004 г.

Формите за контрол са изпити и текущи оценки като по много от учебните дисциплини е предвидено и разработване и защита на курсови проекти или други форми на текущо и крайно оценяване.

Завършването на обучението става с полагане на писмен държавен изпит по определен конспект. Успешно дипломираните студенти могат да продължат образованието си в различни магистърски програми.

3. Професионални компетенции

Студентите получават теоретични знания и практически умения в областта на географските, стопанските и компютърните науки, необходими за тяхната успешна реализация като висококвалифицирани специалисти по регионални проблеми.

Професионалните компетенции на бъдещите специалисти са:

- Анализиране и оценяване на географското положение, природно-ресурсния, демографския и стопанския потенциал на различни териториални и административно-териториални единици;
- Оценяване състоянието на селищната мрежа и инфраструктура, планиране и прогнозиране на бъдещото им развитие;
- Идентифициране проблемите на регионите и формулиране приоритетите на регионалното развитие в Европа;
- Разработване и участие в реализирането на стратегии, планове и програми за развитие на национално, областно, общинско и селищно ниво;

- Управление на регионални проекти в областта на опазване на околната среда и ефективното използване на природните ресурси, социалното и икономическото развитие;
- Участие в изграждането на специализирани ГИС – бази данни за нуждите на регионалното планиране и управление, интерпретиране на резултатите от пространствени анализи в ГИС-среда, приложение на ГИС технологии в регионалното управление;
- Участие в координирането и администрирането на дейностите, свързани с местното самоуправление, регионалното планиране и управление.

4. Професионална реализация

Завършилите успешно бакалавърската степен на специалността “Регионално развитие и политика” притежават необходимата квалификация, знания и умения за работа в държавни ведомства, в регионални и местни администрации, в консултантски фирми работещи в областта на регионалното и стратегическото планиране, устройството на територията и градоустройството, управлението на околната среда и природните ресурси, маркетингови изследвания, разработване на проекти по програмите на Европейския съюз и др.

3. УЧЕБЕН ПЛАН НА СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Основни положения

Учебният план на специалност “Регионално развитие и политика” е изграден съобразно следните основни изисквания:

- действащата нормативна база, традициите в българското университетско образование и общприетите международни норми;
- кредитна система за придобиване на квалификационната степен **бакалавър**;
- изборност на учебни дисциплини от страна на студентите;
- отворен характер на учебния план, което позволява неговата актуализация, без да се променя структурата на плана и съдържанието на базисната подготовка и без да се понижават критериите на стандартите;
- актуалност на обучението, породена от възможността преподавателите да разработват курсове по съвременни научни проблеми.

Обучението се извършва по **личен учебен план** за всеки студент, който се изготвя с помощта на адвайзер. Спазването на определени изисквания при изготвянето на личния учебен план се контролира от изискванията на ЗВО, чл. 44а и Наредба 21 за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища. Според нея **за една учебна година студентът трябва да покрие 60 кредита (по 30 кредита на семестър)**. Квалификационната степен **бакалавър** в специалност “Регионално развитие и политика” изисква покриването от страна на студента на **3040 часа и общо 240 ECTS-кредита** за 8 семестъра обучение от четирите блока дисциплини (виж Приложение 1). Разпределението на минималния брой положени изпити и ECTS – кредити по семестри е посочено в Приложение 2. Тук са включени и регламентираните в учебния план практики (**12 ECTS-кредита**) и **10 ECTS-кредита** за успешно положен писмен държавен изпит. За допускане до държавен изпит студентът трябва да е придобил **230 ECTS-кредита**, като са спазени изискванията на учебния план.

Учебният план е структуриран в **5 блока (А, Б, В, Г и Д)**. Покриването на кредити от всеки блок е подчинено на следните изисквания:

Блок А. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ. Включва строго фиксирани задължителни дисциплини, чието изучаване гарантира минималния обем от познания по специалността. Общият предлаган и изискван хорариум е 1740 часа и 130 ECTS – кредита, разпределени в 26 дисциплини. Учебните дисциплини от този блок се изучават от I до VIII семестър включително по определена схема (виж Приложение 3 и т. 2.1.).

Блок Б. ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ I блок. Включва 33 дисциплини по 3,5 ECTS – кредита всяка (с общ хорариум 1470 часа). Студентът трябва да избере 20 от тях и да покрие минимум 70 ECTS кредита.

Дисциплината И-011 – **Чужд език (езикът, по който е положен приеман изпит)**, може да бъде изучавана по избор от I до III и от V до VI семестър включително. Всеки семестър е с хорариум по 30 часа и носи по 3.5 ECTS кредита на семестър. Всеки семестър приключва с изпит.

Другите предлагани дисциплини от този блок се изучават от III до VIII семестър включително по определена схема (виж Приложение 3 и т. 2.2.).

Блок В. ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ II блок. Този блок от дисциплини дава възможност на студента да получи по-широко университетско образование. Включва 9 дисциплини с хорариум по 60 часа и 4.5 ECTS кредита, които се изучават от I до III семестър включително. Студентът трябва да избере 4 дисциплини и покрие минимум 18 ECTS кредита.

Блок Г. ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ. Дисциплината Ф-001–Спорт, с хорариум 30 часа на семестър, може да се избира от I до VIII семестър. **Съгласно Европейската система за трансфер на кредити дисциплината трябва да бъде избрана минимум 2 последователни семестъра.**

Блок Д. УЧЕБНИ ПРАКТИКИ И КУРСОВИ РАБОТИ

В този блок са включени теренни учебни занятия, които са неделима част от учебния план и **са задължителни**. Те имат обща продължителност 160 часа за целия курс на обучение и са разпределени по следния начин: една учебна практика след IV семестър (80 часа, 6 ECTS кредита) и две учебно-производствени практики след VII семестър (общ 80 часа, общ 6 ECTS кредита),(виж т. 2.5).

Студентът е задължен за всеки семестър да попълва **личен семестриален контролен учебен талон**, който да предава на адвайзера в срок, определен от Декана на факултета. Контролният талон има значението на персонален семестриален учебен план и е част от учебната документация. Той е окончателен и по него се осъществява контролът по покриването на изискванията в учебния план (виж Приложение 4).

2. Съдържание на учебния план

Специалност	РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И ПОЛИТИКА
Квалификационна степен	БАКАЛАВЪР
Срок на обучение	8 семестъра
Форма на обучение	редовно
Обща аудиторна натовареност	3040 часа
Теренни занятия	160 часа
Брой ECTS – кредити (вкл. и практиките)	240

2. 1. Блок А

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ (I – VIII семестър)

Индекс	Наименование на учебните дисциплини	Семестър и часове седмично	Кредити	Хорариум
3-001	Обща картография	I (3+1)	4	60 (45+15)
3-002	Световно стопанство	I (3+1)	4.5	60 (45+15)
3-003	Основи на кадастъра	I (2+1)	3.5	45 (30+15)
3-004	Микро- и макроикономика	I (3+2)	5.5	75 (45+30)
3-005	Основи на планирането	I (2+1)	3.5	45 (30+15)
3-006	Основи на управлението на околната среда	II (2+1)	4	45 (30+15)
3-007	Обща и регионална статистика	II (2+2)	4.5	60 (30+30)
3-008	Политическа социология	II (3+1)	4.5	60 (45+15)
3-009	Информатика	II (2+2)	4.5	60 (30+30)
3-010	Околна среда и природни ресурси – I част	II (2+1)	3.5	45 (30+15)
3-010	Околна среда и природни ресурси – II част	III (2+1)	3.5	45 (30+15)
3-011	ГИС в регионалното развитие – I част	II (2+2)	4.5	60 (30+30)
3-011	ГИС в регионалното развитие – II част	III (2+2)	4.5	60 (30+30)
3-012	Природна география на България - I част	III (2+1)	3.5	45 (30+15)
3-012	Природна география на България – II част	IV (2+1)	3.5	45 (30+15)
3-013	Демография и управление на човешките ресурси- I част	III (2+1)	3.5	45 (30+15)
3-013	Демография и управление на човешките ресурси- II част	IV (2+1)	3.5	45 (30+15)
3-014	Социално-икономическа география на България- I част	III (2+1)	3.5	45 (30+15)
3-014	Социално-икономическа география на България- II част	IV (2+1)	3.5	45 (30+15)
3-015	Административно право и административен процес	IV (3+1)	5.5	60 (45+15)
3-016	Регионално развитие и регионална политика	IV (3+1)	4.5	60 (45+15)
3-017	Устройство на територията и селищно планиране- I част	IV (2+1)	3.5	45 (30+15)
3-017	Устройство на територията и селищно планиране- II част	V (2+1)	3.5	45 (30+15)
3-018	Основи на управлението	V (4+0)	3.5	60 (60+0)
3-019	Устойчиво развитие	V (3+1)	4.5	60 (45+15)
3-020	Райониране и райони на България	V (3+1)	4.5	60 (45+15)
3-021	Местно самоуправление	VI (3+1)	4.5	60 (45+15)
3-022	Финансово право	VI (4+0)	4.5	60 (60+0)
3-023	Управление на проекти	VI (1+3)	3.5	60 (15+45)
3-024	Регионални стратегии за развитие	VII (2+2)	4.5	60 (30+30)
3-025	Трудово право	VII (4+0)	5.5	60 (60+0)
3-026	Право на Европейския съюз	VIII (4+0)	2.5	60 (60+0)

Общо:

брой дисциплини	-	26
брой изпити	-	26
хорариум	-	1740 часа
брой ECTS кредита	-	130

2. 2. Блок Б

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ I блок

Индекс	Наименование на учебните дисциплини	Семестър и часове седмично	Кредити	Хорариум
И-001	Религиозни общности	III (3+0)	3.5	45 (45+0)
И-002	Геоурбанистика	III (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-003	Организационно поведение	III (3+0)	3.5	45 (45+0)
И-004	Основи на туризма	III (3+0)	3.5	45 (45+0)
И-005	Поземлени ресурси и земеползване	V (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-006	Моделиране на регионалните системи	V (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-007	Регионален анализ на стопанството	V (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-008	Регионална социално-икономическа география на света	V (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-009	Връзки с обществеността	V (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-010	Теория на организацията	V (3+0)	3.5	45 (45+0)
И-011	Чужд език*	I-III (0+2); V-VI (0+2)*	по 3.5*	по 30 (0+30)
И-012	Инвестиционен мениджмънт	VI (3+0)	3.5	45 (45+0)
И-013	Дистанционни (аерокосмически) изследвания	VI (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-014	Управление на градските системи	VI (3+0)	3.5	45 (45+0)
И-015	Политики на европейска интеграция	VI (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-016	Геомаркетинг	VI (3+0)	3.5	45 (45+0)
И-017	ООН – структура и съвременни проблеми на функционирането	VI (3+0)	3.5	45 (45+0)
И-018	Управление на горските ресурси в България	VII (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-019	Регионална география на Европейския съюз	VII (3+0)	3.5	45 (45+0)
И-020	Управление на обществените отношения	VII (3+0)	3.5	45 (45+0)
И-021	Планиране и управление на селски райони	VII (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-022	Геоокологичен мониторинг и екологични експертизи	VII (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-023	Управление на водните ресурси	VII (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-024	Управление на рекреационната среда	VII (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-025	Етно-политически конфликти в Европейския съюз	VIII (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-026	Публични финанси	VIII (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-027	Електорална география	VIII (0+3)	3.5	45 (0+45)
И-028	География на Балканските страни	VIII (0+3)	3.5	45 (0+45)
И-029	Икономически и политически организации в Европа	VIII (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-030	Туристическа политика и планиране	VIII (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-031	Стратегическо планиране	VIII (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-032	Управление на твърдите битови отпадъци	VIII (2+1)	3.5	45 (30+15)
И-033	Природни и геоложки рискове	VIII (2+1)	3.5	45 (30+15)

*Дисциплината И-011 – Чужд език (езикът, по който е положен приеман изпит) може да бъде изучавана по избор от I до III и от V до VI семестър включително. Всеки семестър е с хорариум по 30 часа и носи по 3.5 ECTS кредита на семестър. Всеки семестър приключва с изпит.

Предлагат се 33 учебни дисциплини по 3.5 ECTS кредита с общ хорариум 1470 часа, които се изучават от III до VIII семестър включително (с изключение на дисциплината И-011 – Чужд език).

Избират се 20 от посочените дисциплини. **Необходими са минимум 70 ECTS кредита.**

2. 3. Блок В

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ II блок

Индекс	Наименование на учебните дисциплини	Семестър и часове седмично	Кредити	Хорариум
И-034	Икономическа геология	I (3+1)	4.5	60 (45+15)
И-035	Природозащитно право	II (4+0)	4.5	60 (60+0)
И-036	Политическа реторика и водене на преговори	II (2+2)	4.5	60 (30+30)
И-037	Политология	III (4+0)	4.5	60 (60+0)
И-038	Философия	I (3+1)	4.5	60 (45+15)
И-039	Мениджмънт и икономика на образованието	I (4+0)	4.5	60 (60+0)
И-040	Регионална икономика	I (3+1)	4.5	60 (45+15)
И-041	Психология	II (2+2)	4.5	60 (30+30)
И-042	Образователен маркетинг – регионални аспекти	III (4+0)	4.5	60 (60+0)

Предлагат се 9 учебни дисциплини с хорариум по 60 часа (540 часа общо) и по 4,5 ECTS кредита, които се изучават от I до III семестър включително.

Избират се 4 от посочените дисциплини. **Необходими са минимум 18 ECTS кредита.**

2. 4. Блок Г

ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ – минимален брой 0 кредита

*Дисциплината Ф-001 – Спорт /с хорариум 30 часа на семестър/ може да се избира от I до VIII семестър. Съгласно Европейската система за трансфер на кредити дисциплината трябва да бъде избрана минимум 2 последователни семестъра.

2. 5. Блок Д

УЧЕБНИ ПРАКТИКИ И КУРСОВИ РАБОТИ

Учебни практики след IV семестър

Наименование на практиката	Семестър	Часове	Кредити
П-001. Регионално и местно развитие	IV	80	6

Учебно-производствени практики след VII семестър

Наименование на практиката	Семестър	Часове	Кредити
П-002. Устройство на територията	VII	40	3
П-003. Местно самоуправление	VII	40	3

Теренните учебни занятия са неделима част от учебния план и **са задължителни.** Формата на контрол на учебните и учебно-производствените практики е текуща оценка.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
НА МИНИМАЛНИЯ БРОЙ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ И
ECTS КРЕДИТИ ПО СЕМЕСТРИ ***

	Семестър								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Общо
Общо часове за целия курс на обучение:	405	390	390	380	405	405	380	285	3040
- От задължителните дисциплини	285	330	240	300	225	180	120	60	1740
- От минималния брой избираеми дисциплини-I блок*	-	-	90	-	180	225	180	225	900
- От минималния брой избираеми дисциплини-II блок*	120	60	60	-	-	-	-	-	240
- От факултативни дисциплини*									
- От теренни занятия				80			80		160
Брой ECTS – кредити (вкл. практики и държавен изпит)	30	30	30	30	30	30	30	30	240

*Избираемата дисциплината И-011 – Чужд език, може да бъде изучавана по избор от I до III и от V до VI семестър включително. Всеки един семестър е с хорариум по 30 часа и носи по 3.5 ECTS кредита на семестър. Всеки семестър приключва с изпит.

*Факултативната дисциплината Ф-001–Спорт може да бъде изучавана по избор от I до VIII семестър включително. Всеки един семестър е с хорариум по 30 часа. **Съгласно Европейската система за трансфер на кредити дисциплината трябва да бъде избрана минимум 2 последователни семестъра.**

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
НА МИНИМАЛНИЯ БРОЙ ИЗПИТИ И
ECTS КРЕДИТИ ПО СЕМЕСТРИ**

Брой изпити	Семестър								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Общо
- От задължителни дисциплини	5	4 (2)*	2 (3)*	5(1)*	4	3	2	1	26 (6)*
- От избираеми дисциплини I блок	-	-	2	-	4	5	4	5	20
- От избираеми дисциплини II блок	2	1	1	-	-	-	-	-	4
- От факултативни дисциплини									
- От теренни занятия	-	-	-	1	-	-	2	-	3
ОБЩО:	7	5 (2)*	5(3)*	5(1)*	8	8	6	6	50 (6)*
Брой ECTS – кредити (вкл. практики и държавен изпит)	30	30	30	30	30	30	30	30	240

- Текущата оценка за двусеместриалните учебни дисциплини.

СХЕМА
НА
УЧЕБНИЯ ПЛАН НА СПЕЦИАЛНОСТ “РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И ПОЛИТИКА”
ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН “БАКАЛАВЪР”

Блок А. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ (I – VIII семестър)

Индекс	Семестри								Кредити	Хорариум
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
3-001	3+1								4	60
3-002	3+1								4.5	60
3-003	2+1								3.5	45
3-004	3+2								5.5	75
3-005	2+1								3.5	45
3-006		2+1							4	45
3-007		2+2							4.5	60
3-008		3+1							4.5	60
3-009		2+2							4.5	60
3-010		2+1	2+1						7.0	90
3-011		2+2	2+2						9.0	120
3-012			2+1	2+1					7.0	90
3-013			2+1	2+1					7.0	90
3-014			2+1	2+1					7.0	90
3-015				3+1					5.5	60
3-016				3+1					4.5	60
3-017				2+1	2+1				7.0	90
3-018					4+0				3.5	60
3-019					3+1				4.5	60
3-020					3+1				4.5	60
3-021						3+1			4.5	60
3-022						4+0			4.5	60
3-023						1+3			4.5	60
3-024							2+2		4.5	60
3-025							4+0		4.5	60
3-026								4+0	4.5	60

Блок Б. ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ – I блок (III – VIII семестър)

Индекс	Препоръчителен семестри								Кредити	Хорариум
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
И-001			3+0						3.5	45
И-002			2+1						3.5	45
И-003			3+0						3.5	45
И-004			3+0						3.5	45
И-005					2+1				3.5	45
И-006					2+1				3.5	45
И-007					2+1				3.5	45
И-008					2+1				3.5	45
И-009					2+1				3.5	45
И-010					3+0				3.5	45
И-011*	0+2	0+2	0+2		0+2	0+2			по 3.5	по 30
И-012						3+0			3.5	45
И-013						2+1			3.5	45
И-014						3+0			3.5	45
И-015						2+1			3.5	45
И-016						3+0			3.5	45
И-017						3+0			3.5	45
И-018							2+1		3.5	45
И-019							3+0		3.5	45
И-020							3+0		3.5	45
И-021							2+1		3.5	45
И-022							2+1		3.5	45
И-023							2+1		3.5	45
И-024							2+1		3.5	45
И-025								2+1	3.5	45
И-026								2+1	3.5	45
И-027								0+3	3.5	45
И-028								0+3	3.5	45
И-029								2+1	3.5	45
И-030								2+1	3.5	45
И-031								2+1	3.5	45
И-032								2+1	3.5	45
И-033								2+1	3.5	45

*Всеки един семестър от I до III и от V до VI вкл. дисциплината И-011–Чужд език е с хорариум 30 часа и носи по 3.5 ECTS кредита на семестър.

Блок В. ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ – II блок (I – III семестър)

Индекс	Препоръчителен семестри								Кредити	Хорариум
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
И-034	3+1								4.5	60
И-035		4+0							4.5	60
И-036		2+2							4.5	60
И-037			4+0						4.5	60
И-038	3+1								4.5	60
И-039	4+0								4.5	60
И-040	3+1								4.5	60
И-041		2+2							4.5	60
И-042			4+0						4.5	60

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

ГЕОЛОГО-ГЕОГРАФСКИ ФАКУЛТЕТ

КОНТРОЛЕН СЕМЕСТРИАЛЕН ТАЛОН

(специалност „РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И ПОЛИТИКА”)

Студент .....

Факултетен номер .....

Семестър (с думи) .....

Подпис на студента: .....

ИЗУЧАВАНИ ДИСЦИПЛИНИ ПРЕЗ СЕМЕСТЪРА

Индекс	Дисциплина	Кредити
Общо кредити за семестъра:		

Контролният талон се попълва за 1 учебна година и се предава на адвайзера в следните срокове:

- за първи и втори семестър – **до края на първата учебна седмица на семестъра**;
- за останалите семестри – **до края на предходната учебна година**.

Контролният талон има значението на семестриален персонален учебен план и е част от учебната документация.

АНОТАЦИИ НА ДИСЦИПЛИНИТЕ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

А/ ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

3-001. ОБЩА КАРТОГРАФИЯ, I СЕМЕСТЪР, 60 (45+15), ЗАДЪЛЖИТЕЛНА, ИЗПИТ.

ТИТУЛЯРИ НА КУРСА: гл. ас. д-р **ЕВГЕНИЯ САРАФОВА**, ас. д-р **ЛЕОНИД ТОДОРОВ**

Курсът по „Обща картография“ за специалността „Регионално развитие и политика“ има за цел да запознае студентите с представянето на земната повърхност върху плоскост (картографски проекции – видове, деформации); с видовете картографски произведения (карти, атласи, глобуси); работа с топографски карти, способите за картографиране на тематичните карти – природогеографски и социално-икономически. Разглеждат се видовете тематични карти, тяхното съставяне, картографската генерализация, както и използването на картографския метод на изследване за разчитане на картографската информация от картите.

3-002. СВЕТОВНО СТОПАНСТВО, I СЕМЕСТЪР, 60 (45+15), ЗАДЪЛЖИТЕЛНА, ИЗПИТ.

ТИТУЛЯРИ НА КУРСА: доц. д-р **КОСЬО СТОЙЧЕВ**, ас. д-р **МИГЛЕНА КЛИСАРОВА**

Основна цел на курса е да се разкрие пространствената природна, социално-икономическа и екологична същност на световното стопанство. В цикъла от лекции се формират знания за формите на разделение на труда в глобалното пространство и неговите главни региони. Извършва се покомпонентна количествена и качествена оценка на световния природно-ресурсен потенциал. Разкриват се най-важните понятия, количествените и качествените показатели при изследването на световните стопански процеси. Проследяват се етапите при формирането на съвременния пространствен модел на световното стопанско развитие. Анализират се основните световни производствени центрове, райони и страни, които се специализират в отраслите на първичния, вторичния, третичния и четвъртичния стопански сектор. Разкриват се предпоставките за възникване и развитие на глобалните и регионалните интеграционни процеси. Дефинират се главните проблеми и перспективи пред съвременното стопанско развитие в регионален и планетарен мащаб и перспективите за решаването им.

3-003. ОСНОВИ НА КАДАСТЪРА, I СЕМЕСТЪР, 45 (30+15), ЗАДЪЛЖИТЕЛНА, ИЗПИТ.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: гл. ас. д-р **ЦВЕТАН ПЕТРОВ**

Целта на учебния предмет е да даде основни знания за кадастралните дейности предимно в нашата страна. Кадастралните разработки са необходими при множество научни и прагматични проекти и задачи в условията на пазарната икономика при оформяне на регионалната политика и развитието на отделните региони. Основното учебно съдържание в лекционния материал включва тематика, разглеждаща както общотеоретични въпроси, така и конкретни теми относно съдържанието на различните видове кадастър, имотния регистър, кадастралните карти и др. Семинарните и практическите занятия в обем от 15 учебни часа включват по принцип тематика, дообясняваща и надграждаща основния лекционен материал. При отделните кадастрални разработки се обръща внимание върху съвременното състояние на околната среда с оглед нейното опазване и бъдещото ѝ устойчиво развитие.

3-004. МИКРО- И МАКРОИКОНОМИКА; I СЕМЕСТЪР; 75(45+30); ЗАДЪЛЖИТЕЛНА, ИЗПИТ.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: гл. ас. д-р **МЕТОДИ ИВАНОВ**

Разглеждат се основните компоненти на пазарната икономическата система и закономерностите, проявяващи се при тяхното взаимодействие. Изясняват се основни икономически понятия като: търсене, предлагане, цени, приходи, разходи, печалба, капитал, капиталов пазар, финансова система, пари, бюджет, данъци и др. Анализират се целите, възможностите и ограниченията на паричната, бюджетната и външнотърговската политика, както и взаимната им обвързаност.

Крайната цел на курса е да се даде възможност на студентите да получат икономическа грамотност, необходима за по-добрата им ориентация в заобикалящата ги сложна и многообразна социална реалност.

3-005. ОСНОВИ НА ПЛАНИРАНЕТО; I СЕМЕСТЪР; 45 (30+15) ЗАДЪЛЖИТЕЛНА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯРИ НА КУРСА: гл. ас. д-р **НИКОЛАЙ КАЦАРСКИ**, ас. **АНТОНИНА АТАНАСОВА**

Дисциплината „Основни на планирането“ има за цел да запознае студентите със същността, целите и значението на процесите на планиране в обществено-икономическата сфера на обществото. В учебната програма са включени въпроси, засягащи планирането на държавните дейности, на местните общински власти, както и планиране на дейностите в частния сектор.

Знанията, които дава дисциплината, ще спомогнат за създаване на цялостен ми­роглед и практически умения у бакалаврите.

3-006. ОСНОВИ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА; II СЕМЕСТЪР; 45 (30+15) ЗАДЪЛЖИТЕЛНА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: ДОЦ. Д-Р ДАНИЕЛА ЗЛАТУНОВА

Предложеният академичен курс разглежда интердисциплинарни проблеми и е предназначен за студентите от ОКС „бакалавър“ на специалността „Регионално развитие и политика“. В курса ще бъдат представени основите на управлението на околната среда, изразяващи се в серия от стандарти за управление на околната среда, изготвени от Международната организация по стандартизация (ISO 14000 стандарти). Тази серия стандартизира следните основни аспекти на управлението на околната среда: системи за управление на околната среда, екологичен одит, оценка и отчитане на екологичните и социални резултати и оценка на жизнения цикъл. Курсът е насочен към развиване на способността на студентите да използват в практиката, фундаментални знания.

Основните цели на този курс са:

- да обясни структурата и функцията на различните инструменти за управление на околната среда, използвани в бизнеса;
- да се даде пълна картина на това как и къде тези инструменти и методи в момента се използват или могат да бъдат използвани в близко бъдеще;
- да даде знания и основни практически умения за прилагането на тези методи

Използваните методи на преподаване включват лекции, дискусии и презентации, подготвени и представени от студентите. Лекциите ще бъдат придружени с казуси и информация, свързани с прилагането на инструментите за управление на околната среда в практиката.

След приключване на курса студентите ще знаят "кога, къде и как" инструментите за управление на околната среда могат да бъдат прилагани.

3-007. ОБЩА И РЕГИОНАЛНА СТАТИСТИКА; II СЕМЕСТЪР; 60 (30+30); ЗАДЪЛЖИТЕЛНА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: ГЛ. АС. Д-Р МАЯ ЖЕЛЯЗКОВА

Целта на курса е първоначално запознаване на студентите с широко използвани статистически методи, позволяващи вземане на обосновани управленски решения.

3-008. ПОЛИТИЧЕСКА СОЦИОЛОГИЯ; II СЕМЕСТЪР; 60 (45+15); ЗАДЪЛЖИТЕЛНА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: ГЛ. АС. Д-Р НАДЕЖДА ЖЕЧКОВА

Курсът има за цел да въведе студентите в "полетата на социологията": основни социологически школи, основни социологически проблеми, специфика на социологическия поглед върху човешкия свят, възможности и граници на познавателните методи в социологията. Ето защо в този курс социологията се представя повече като процес на конструиране на познание за социалния свят в неговата динамика, отколкото като готови резултати на социологическо знание.

Основна цел на обучението е да се създадат у студентите нагласи за проблематизиране на социалните факти, както и навици за системно-историческо мислене като предпоставка за отстояване на активна гражданска позиция.

3-009. ИНФОРМАТИКА; II СЕМЕСТЪР; 60 (30+30); ЗАДЪЛЖИТЕЛНА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: ПРОФ. Д-Р МИХАИЛ ТОДОРОВ

Това е базов курс, който не изисква специална предварителна квалификация. Достатъчни са основни понятия от информационните технологии и начални умения за работа с персонален компютър.

Чрез демонстриране и използване на интегриран програмен пакет, студентите се запознават с някои широко разпространени компютърни приложения, свързани с текстообработка, работа с електронни таблици, създаване и обработка на бази данни, компютърна графика и компютърни презентации, уеб-дизайн.

Целта на курса е студентите да се запознаят с основните понятия и принципи от областта на информационните технологии, да добият представа за възможните приложения на тези технологии в тяхната професионална сфера, както и да формират базисни практически умения за използване на някои компютърни приложения и средства, които ще са полезен инструмент в по-нататъшното им обучение във факултета, както и за бъдещата им професионална реализация.

3-010. ОКОЛНА СРЕДА И ПРИРОДНИ РЕСУРСИ; II И III СЕМЕСТЪР; 90 (60+30) ЗАДЪЛЖИТЕЛНА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯРИ НА КУРСА: ДОЦ. Д-Р ДАНИЕЛА ЗЛАТУНОВА, ДОЦ. АСЕН АСЕНОВ, ДОЦ. Д-Р ЗОРИЦА ЧОЛАКОВА

Курсът има за цел да формира основни знания за околната среда, взаимодействието между природа и общество, природни ресурси и природоползване в България. Акцентира се върху последиците от това взаимодействие както за природата, така и за човека. Разглеждат се

природните компоненти и ресурси на планетата като се оценява природно-ресурсният потенциал на отделни региони. Представят се съвременни методи за оценка на природоресурсния потенциал на дадена територия. Обосновава се необходимостта от прилагане на системен изследователски подход. В съответствие с националното законодателство природоресурсният потенциал и състоянието на околната среда на страната се оценяват по икономически райони за планиране, области и общини.

3-011. ГИС в РЕГИОНАЛНОТО УПРАВЛЕНИЕ; II и III СЕМЕСТЪР; 120 (60+60); задължителна; изпит.

Титуляри на курса: доц. д-р Стелиян Димитров, ас. д-р Леонид Тодоров

Курсът има за цел да запознае студентите с възможностите за приложение на геоинформационните системи и технологии в регионалното планиране и управление. В края на обучението студентите ще могат да използват специализирани ГИС-софтуерни продукти за решаване на социални, икономически и екологични проблеми в областта на регионалното планиране и устойчивото развитие.

Основни акценти в курса са:

- Създаване на геобазни данни за отделни тематични направления в регионалното планиране (инвентаризация и оценка на природно-ресурсния потенциал, на околната среда, на демографската ситуация и човешките ресурси, на социалната и техническата инфраструктура, природни и антропогенни рискове и др.);
- Пространствен анализ и моделиране на различни типове земеползване;
- Решаване на практически задачи с помощта на ГИС, свързани с избор на най-подходящи територии за осъществяване на различни видове дейности, съобразно предварително избрани критерии (Land Suitability Analysis);
- Използване на ГИС при прогнозирането на икономически, социални и екологични последици от целенасочени въздействия върху териториите;
- Използване на ГИС при разработване на стратегически планове за регионално развитие и обосноваване на необходимостта от провеждането на регионални политики, в зависимост от специфичните особености на планираните територии;
- Усвояване на визуализационни техники и съставяне на картографски и други графични материали в ГИС среда, които са неотменна част от документацията на плановете за регионално развитие.

3-012. ПРИРОДНА ГЕОГРАФИЯ НА БЪЛГАРИЯ; III и IV СЕМЕСТЪР; 90 (60+30); задължителна; изпит.

Титуляр на курса: доц. д-р Биляна Борисова, гл. ас. д-р Борислав Григоров

Курсът по "Природна география на България" има комплексен и системен характер и цели да запознае студентите от специалността с най-важните природни особености на страната, с нейния природно-ресурсен потенциал, както и с антропогенните изменения и нарушения на околната среда. Особено важно е разкриването на природните ресурси по региони, което е свързано със същността на специалността и възможностите за оптималното им използване във връзка с регионалната политика и устойчивото им развитие.

Курсът се състои от два основни раздела. В първия е обхванат покомпонентния преглед на природните особености и закономерности, в процеса на тяхното формиране, развитие и съвременно състояние на територията на България. Вторият раздел разглежда природно-географските особености на физикогеографските региони, като се акцентира на природно-ресурсния потенциал. Разкриват се съвременните проблеми, свързани с използването на природните ресурси, възникналите геоиколагични проблеми, както и проблемите по опазването и оптимизирането на природната среда в регионален аспект.

3-013. ДЕМОГРАФИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ; III и IV СЕМЕСТЪР; 90 (60+30); задължителна; изпит.

Титуляри на курса: доц. д-р Климент Найденов, ас. Антонина Атанасова

Учебната дисциплината "Демография и управление на човешките ресурси" е включена в блока на задължителните дисциплини от бакалавърската програма на специалността "Регионално развитие и политика". Тя има за цел да запознае студентите със същността на демографията и управлението на човешките ресурси, техните задачи, методи на изследване, тенденциите в демографското развитие и проблемите в управлението на човешките ресурси на макро и микро ниво. Значително място в лекционния курс и семинарните занятия е отделено на същността на демографските процеси; факторите, които им влияят; основните демографски показатели, които се използват за анализ на демографската ситуация в регионален аспект; моделите на управление на човешките ресурси и други. Учебният материал предоставя възможности за разиграване на проблемни ситуации и решения за използване на човешките ресурси в моделни територии.

3-014. СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ГЕОГРАФИЯ НА БЪЛГАРИЯ; III и IV СЕМЕСТЪР; 90 (60+30); ЗАДЪЛЖИТЕЛНА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯРИ НА КУРСА: ПРОФ. Д-Р ВЕСЕЛИН БОЯДЖИЕВ, ДОЦ. Д-Р КАЛИНА МИЛКОВА

Учебната дисциплина „Социално-икономическа география на България“ е задължителна в образователната степен „бакалавър“ на специалност „Регионално развитие и политика“. Тя е част от групата на географски науки, което определя не само нейното място в подготовката на специалисти с висше регионално образование, но и значението ѝ при осмислянето на националната идентичност и принадлежност на българите.

В макроструктурен план учебното съдържание на лекционния курс е разпределено в четири основни раздела. Включва теми за развитието и периодизацията на социално-икономическа география на България, анализ и оценка на сравнителните предимства на географското и геополитическото положение на страната. Изучава се административно-териториалното устройство, икономическото райониране и социално-икономическите райони на България, новата регионална политика и принципите на стратегическото регионално планиране.

Основните цели на курса са студентите да имат знания за: сравнителните предимства и ограничения на географското и геополитическото положение на България; принципите на организация и управление на регионална политика в България; динамиката и структурата на населението и селищната мрежа.

3-015. АДМИНИСТРАТИВНО ПРАВО И АДМИНИСТРАТИВЕН ПРОЦЕС; III СЕМЕСТЪР; 60 (45+15); ЗАДЪЛЖИТЕЛНА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: ГЛ. АС. Д-Р ГАЛИНА ЧЕРНЕВА, ГЛ. АС. Д-Р КАПКА ГЕОРГИЕВА

Дисциплината "Административно право и административен процес" е основна юридическа дисциплина и има за цел да даде знания на студентите за правната организация и функциониране на държавното управление, за методите и формите на административната дейност, контрола върху нея, за отговорностите и защитата на правата и интересите на различните субекти на правото в процеса на държавното управление,

Новата учебна програма е съобразена напълно с развитието на административното право като правен отрасъл на съвременния етап.

3-016. РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА; IV СЕМЕСТЪР; 60 (45+15); ЗАДЪЛЖИТЕЛНА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯРИ НА КУРСА: ДОЦ. Д-Р КЛИМЕНТ НАЙДЕНОВ, ГЛ. АС. Д-Р КАЛОЯН ЦВЕТКОВ

Дисциплината "Регионално развитие и регионална политика" е предназначена за студентите от бакалавърската степен на специалност "Регионално развитие и политика". Целта на курса е даде основни знания за научния подход към регионалното развитие и регионалната политика: регионална аналитика и диагностика, регулиране на регионалното развитие. Курсът е ориентиран към теорията и практиката в страните на ЕС. Въвеждат се основните европейски принципи на пространствено/регионално развитие. Извежда се ролята на факторите за регионалното развитие. Представя се накратко теоретичната база за регионалното развитие: теории за регионалния растеж и развитие, щандортни теории. Установяват се основните цели и средства на регионалната политика, оценката на нейната ефективност, както и основните документи на регионалното планиране у нас – Национална стратегия за регионално развитие и Национален план за регионално развитие. Разглежда се накратко Европейската концепция за пространствено развитие, актуалното състояние на регионалното развитие и регионалната политика в Европейския съюз, както и в други региони на света.

В резултат студентите трябва да получат основни знания и представа за най-актуалните проблеми на регионалното развитие. На семинарните занятия и при самостоятелната работа се предвижда разработване на частни регионални изследвания. Те трябва да подкрепят и задълбочат определени аспекти от лекционния материал. Самостоятелната работа е извънаудиторна и е предназначена за самостоятелно запознаване на студента със специализирана литература по определени въпроси по препоръка на преподавателите по дисциплината.

3-017. УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА И СЕЛИЩНО ПЛАНИРАНЕ; IV и V СЕМЕСТЪР; 90 (60+30); ЗАДЪЛЖИТЕЛНА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯРИ НА КУРСА: ДОЦ. Д-Р СТЕЛЯН ДИМИТРОВ, АС. МИХАИЛ НИКОЛОВ

Учебната тематика "Устройство на територията и селищно планиране" е комплексна научно-приложна дисциплина, която има за предмет дейността по ефективното устройство на извънселищните територии и населените места за осигуряване на най-благоприятни условия на труд, обитаване, отдих и обществено обслужване в границите на административно-териториалните единици и страната като цяло.

Комплексността се предопределя от интердисциплинарния характер на дейността по устройството на територията. При нея за постигане на целите се използват постиженията във философските, техническите, икономическите, географските, математическите, правните и други познания и методи за анализ, синтез и прогнозиране. Приложната страна на проблема е преобладаващо застъпена предвид дейността на публичната администрация при планиране, проектиране, одобряване, прилагане и изменение на устройствените схеми и планове и административното обслужване в тази връзка.

3-018. Основи на управлението; V семестър; 60 (60+0); задължителна; изпит.

Титуляр на курса: гл. ас. д-р Николай Кацарски

В програмата на учебната дисциплина са предвидени 4 раздела: Въведение в теорията на управление; Процесуално-технологически анализ на управлението; Институционално-структурен анализ на управлението и Човешкия фактор в управленския процес. Курсът предвижда общо 21 крупни теми, в които изложението е адаптирано към ниво държавно и местно управление. Изложените знания обхващат както класически за дисциплината сегменти – фази, функции, информационни системи, вземане на решения, организационни структури и др. познания, така и такива, в които се излагат творчески постижения на автора на програмата, като управленска матрица; власт – управление – организация; дейностно – поведенски модел на мотивацията и др.

3-019. Устойчиво развитие; V семестър; 60 (45+15); задължителна; изпит.

Титуляри на курса: доц. д-р Даниела Златунова

Учебната дисциплина “Устойчиво развитие” е задължителна за студентите от специалност “Регионално развитие и политика” в образователно-квалификационната степен “бакалавър”. Устойчивото развитие като научно-теоретичен и практически модел за организация, планиране, мониторинг и управление на обществото се наложи и прие в международните отношения през последните десетилетия. Целта на лекционния курс е насочена към формирането на знания и компетенции за същността и методологията на устойчивото развитие, подходите и инструментите за неговото анализиране и стратегическо планиране, както и формиране на умения за познаването и ползването на софтуерни продукти.

Концепцията и моделът за устойчиво развитие се разглеждат в по-широк план: разкриват се геоикономическите, геосоциалните, геоекологичните и геополитическите характеристики, като се свързват конкретно с политиката за регионално развитие в България. Заедно с това се анализират, обясняват и оценяват общото и различното между устойчиво и балансирано развитие, разкрива се тяхната структурна и функционална същност и пространствено проявление.

Специално внимание се отделя на правните аспекти на устойчивото развитие – принципите за устойчиво развитие на територията на Европейския континент решенията на международните конференции от Киото (1997 г.), Хановер (2000 г.) и Буенос Айрес (2004 г.) и докладите на ООН. На тази основа се организира и осъществява политиката за устойчиво развитие в отделните страни, включително и в България.

Усвояването на учебното съдържание и завършването на лекционния курс от студентите изисква:

- познаване същността на концепцията и модела за устойчиво развитие;
- взаимнообвързаността между глобализацията и устойчивото развитие в съвременния свят;
- отношенията устойчиво и балансирано развитие на територията при планирането и реализацията на конкретни политики;
- същността на интегралния подход между регионално развитие, устойчиво и балансирано развитие и устройство на територията.

3-020. Райониране и райони на България; V семестър; 60 (45+15); задължителна; изпит.

Титуляр на курса: доц. д-р Калина Милкова

Учебната дисциплина “Райониране и райони на България” е задължителна за студентите от специалност “Регионално развитие и политика” в образователната степен бакалавър. По своето съдържание и проблематика, лекционният курс представлява естествено продължение и финал на занятията, компетенциите и уменията на студентите по Социално-икономическа география на България. Следователно регионалният разрез на развитието в ретроспективен, съвременен и перспективен план може и трябва да се възприема, осмисля и оценява като логичен и приложно-управленски синтез на икономически, социални, екологични, културни и геополитически процеси, протичащи на територията на страната.

Актуалността и необходимостта на лекционния курс за подготовката на висши специалисти в областта на регионалистиката, се определя главно от подходите, принципите, законовата рамка и методите, използвани в плановата и управленска практика на страната. Районирането и

административно-териториалното устройство на България формират базата (фундамента) за провеждане на конкретна регионална политика и стратегическо регионално планиране. В този смисъл се дефинира и целта на учебната дисциплина: да разкрие развитието на идеите, същността на подходите и моделите на социално-икономическото райониране на националното пространство, връзките и взаимообусловеността с административно-териториалното устройство и да формира задълбочени и трайни знания за структурата, организацията и функциите на отделните части (райони) на България. Заедно с това специално внимание се отделя на философията на политиката, както и на директивите и регламентите за регионално развитие в Европейския съюз. Причината за това е, че те "присъстват" и влияят пряко и косвено върху развитието на административно-териториалните и териториалните единици на България.

В структурен план учебното съдържание е разпределено в два основни раздела: първият – Райониране (социално-икономическо и природно-социално) на България и вторият – Социално-икономически райони на България. (райони за планиране към 2005 год.). В отделните тематични единици учебното съдържание се допълва и от знания за професионалната подялба на Българската православна църква на националната територия и нормативни документи – основно Закон за регионалното развитие (2004 год.) и Закон за устройството на територията (2003 год.) и свързаните с тях наредби.

3-021. МЕСТНО САМОУПРАВЛЕНИЕ; VI СЕМЕСТЪР; 60 (45+15); задължителна; изпит.

Титуляри на курса: гл. ас. д-р Методи Иванов, ас. Антонина Атанасова

Дисциплината е предназначена да осигури необходимите познания на студентите за същността, структурата и функциите на местната власт в България. Разглеждат се някои теоретични въпроси, свързани с дефиниране на основните понятия за местна власт, местно самоуправление, децентрализация и деконцентрация, органите на местната власт, отношенията между политиките и администраторите на местно ниво, ролята на администрацията при формулиране на местната политика, отношенията между местната и централната власт и др. Специално внимание се обръща на дефинирането на местните проблеми, управлението на различни типове общини, системата на финансиране на общинските дейности и ролята на регионалните звена в управленската система. Теоретичните аспекти се допълват от анализ на практическото местно самоуправление в България и се правят сравнения с опита на западноевропейските стабилни демокрации и реформиращите се страни от Централна и Източна Европа.

3-022. ФИНАНСОВО ПРАВО; VI СЕМЕСТЪР; 60 (60+0); задължителна; изпит.

Титуляр на курса: доц. д-р Юрий Кучев

Задължителен курс за запознаване на студентите от специалност „Регионално развитие и политика” с основите на финансовото право и правораздаване. Придобиване на знания за структурата, дейността и правомощията на финансовата администрация и специализираните финансови контролни органи. Основни понятия във финансовото право. Обосноваване на самостоятелността на отрасъла Финансово право и финансовата система, видове финансов контрол, финансова инспекция, одит, отчетническа дейност, имуществена отчетническа отговорност – пълна, лична, солидарна и бригадна, погасяване на публични държавни вземания, принудително изпълнение, освобождаване от отговорност, реализация на имуществената отчетническа отговорност пред гражданския и наказателния съд. Придобиване на знания за функционирането на банките и банковата система, дейността на митническата администрация и митническите органи, Сметната палата, Комисията за финансов надзор, както и създаването, изпълнението и отчитането на бюджета на държавата. Видове бюджети.

Учебната дисциплина цели придобиване на знания и умения в сферата на финансовото право и финансово-контролната дейност на държавата и общините по защита на държавните и общински интереси и реализация на имуществената отчетническа отговорност на лицата, натоварени да стопанисват и се разпореждат с паричните средства и материалните ценности; устройство, компетенция и начин на действие на финансовата администрация и структура и обезпечаване събирането на публични държавни вземания; знания за задачите и функционирането на банковата система и съставянето и отчитането на бюджета и бюджетните средства и специализираните финансово-контролни органи.

3-023. УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ; VI СЕМЕСТЪР; 60 (15+45); задължителна; изпит.

Титуляри на курса: доц. д-р Климент Найденов, ас. Антонина Атанасова

В основата на тази практико-приложна дисциплина са използването на принципите на организационното проектиране и прилагането на достиженията на системния и програмно-целевия подход при създаването и реализацията на значими проекти и програми.

Потребността от изучаване на тази дисциплина се налага от нарастващата роля и място на проектното и програмното управление в световен мащаб, като резултат от глобализацията на икономиката, качественото преустройство на бизнеса и на публичните институции и все по-задълбочаващия се процес на европейска интеграция.

Тематиката е в съответствие с изискванията за развитието на знанията и практическите умения на студентите от специалността „Регионално развитие и политика“ при мениджмънта на големи стратегически проекти като важна предпоставка за адаптиране на българската публична администрация към европейската административна теория и практика.

3-024. РЕГИОНАЛНИ СТРАТЕГИИ ЗА РАЗВИТИЕ; VII СЕМЕСТЪР; 60 (30+30); задължителна; изпит.

Титуляри на курса: доц. д-р Климент Найденов, ас. Антонина Атанасова

Лекционният курс „Регионални стратегии за развитие“ има за цел да запознае студентите със законовата база на процеса на регионално развитие и практиките за създаването и прилагането на планове и стратегии за развитието на отделни териториално-административни единици и плано-статистически региони в България и Европа. В тази връзка се очаква, че курсът ще спомогне за подобряването на подготовката на специалисти в регионалното управление.

3-025. ТРУДОВО ПРАВО; VII СЕМЕСТЪР; 60 (45+15); задължителна; изпит.

Титуляр на курса: проф. д-р Ганета Минкова

Учебната дисциплина “Трудово право” има за задача да даде на студентите в Геолого-географския факултет основните необходими знания върху понятията и институтите на трудовото право. Предмет на изучаване е действащото трудово право на Република България, което има важно място в дейността на специалистите по регионално развитие и политика. Базовата подготовка, която получават студентите, е свързана с материята на индивидуалното трудово правоотношение – неговото възникване, съдържание, изменение и прекратяване, както и с някои основни въпроси на колективното трудово правоотношение.

3-026. ПРАВО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ; VIII СЕМЕСТЪР; 60 (60+0); задължителна; изпит.

Титуляр на курса: доц. д-р Христо Христов

Курсът по “Право на Европейския съюз (ПЕС)”, предназначен за студентите от бакалавърска програма, представлява кратко изложение на основните положения на дисциплината. В него се разглеждат основните въпроси на правото на ЕС, без да се претендира за изчерпателност на всички въпроси, които в момента са предмет на Общностно регулиране. В началото кратко се поясняват еволюцията, същността, източниците и институциите на ЕС и на правото на ЕС, без разглеждането на които е невъзможно да се пристъпи към специалните въпроси. По-нататък се отделя място на различните функции на ЕС, както и на специфичната уредба на отделните основни институти от правото на ЕС, като т. нар. свободи на Съюза – на движение на стоки, услуги и капитали и правото на установяване. В курса не се отделя място на проблеми от специалната част на ПЕС като уредбата на отделни отрасли като конкурентно право, данъчно право, селско стопанство, социална политика или политика в областта на опазването на околната среда. Важността на дяловете от специалната част е извън съмнение, но обема на хорариума не позволява разглеждането им, а и те се изследват подробно от самостоятелни курсове.

Целта на курса е не заучаване на правни норми и факти, а способността на студентите да се ориентират самостоятелно в материята на Общностното право. В известен смисъл курсът има справочен характер. Значението на знанията, които се усвояват в резултат на курса, е огромно, предвид на пълноправното членство на България в ЕС.

Б/ ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ I блок

И-001. РЕЛИГИОЗНИ ОБЩНОСТИ; III СЕМЕСТЪР; 45 (45+0); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.

Титуляр на курса: доц. д-р Тони Трайков

Учебната дисциплина “Религиозни общности” е избираема за студентите от специалност “Регионално развитие и политика”.

Общият хорариум на дисциплината включва 45 часа лекции. Курсът има за цел да запознае студентите със историята на възникването и териториалното разпространение на религиозните вярвания и свързаните с тях религиозни общности. Специално внимание в съдържанието на курса се отделя на влиянието на конфесионалната принадлежност върху етнокултурното развитие и начина на живот на населението в различни части на света. Към съдържанието се включва и анализ на етно-конфесионалните отношения като геополитически фактор на съвременната епоха.

В структурен план съдържанието на учебната дисциплина е разделено на 2 части. В първата се акцентира на анализа на глобалното разпределение на религиозните общности и тяхната класификация, а във втората – на особеностите в конфесионалната структура на населението в България.

И-002. ГЕОУРБАНИСТИКА; III СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.

Титуляри на курса: доц. д-р ГЕОРГИ БЪРДАРОВ, гл. ас. д-р НЕЛИ ВЕСЕЛИНОВА

Дисциплината “Геоурбанистика” развива една от винаги най-актуалните области на географското знание – географската същност на градовете. Задачата тук е да се изяснят понятията и терминологията от общата теория на градовете, ролята на окръжаващата среда (природна и социална) в градското развитие. Съществено място в съдържанието заема разкриването на характера на съвременната урбанизация в света и измененията на пространството под нейното влияние, формирането на пространствените урбанизационни форми и състоянието и бъдещето на големите градски региони в света.

В този обем, като избираем курс за степен Бакалавър, не са включени въпросите за пространствените модули и методи на геоурбанистичните изследвания и тяхното приложение. Курсът се явява начало на знанията по геоурбанистика, които са доразвити в степен Магистър.

И-003. ОРГАНИЗАЦИОННО ПОВЕДЕНИЕ; III СЕМЕСТЪР; 45 (45+0); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ.

Титуляр на курса: гл. ас. д-р НИКОЛАЙ КАЦАРСКИ гл. ас. НАДЕЖДА ЖЕЧКОВА

Програмата по “Организационно поведение” е предназначена за студентите от специалност “Регионално развитие и политика” при Геолого-географския факултет на Софийския университет “Св. Климент Охридски”. Целта на обучението е да положи теоретико-методологическите основи за изучаване на същността и особеностите на поведението в организирани социални общности.

Дисциплината е включена в учебния план за първа образователно-квалификационна степен (бакалавър). Тя се изучава факултативно под формата на лекционен курс с хорариум 45 часа в III семестър. Учебното съдържание обхваща 15 основни тематични направления, всяко от които е обособено в две части, включващи относително самостоятелна проблематика. Основните задачи на лекционния курс са да даде информация на студентите за същността на личността и групата, да изясни особеностите на индивидуалното и груповото поведение, да ги запознае със строежа на организациите, с тяхното формиране и развитие, с начините за ефективното им управление; формира у тях знания и умения за решаване на психологическите проблеми, възникващи при организираното взаимодействие между индивидите.

След успешното завършване на курса по “Организационно поведение” се очаква студентите да придобият теоретични знания в тази научна област и практически умения за изследване на организационните феномени, за управление на организационното взаимодействие, за диагностика на организационното развитие и поведение.

И-004. ОСНОВИ НА ТУРИЗМА; III СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ.

Титуляр на курса: гл. ас. д-р РАДЕНКА МИТОВА

Дисциплината “Основи на туризма” е основна фундаментална дисциплина. Тя има за цел да запознае студентите още в началото на тяхното обучение със спецификата на явлениято ТУРИЗЪМ, необходимостта от неговото специално изучаване и от специализирана подготовка за работа в туристическия отрасъл. Обръща се внимание на многоаспектността на туризма, неговата природна, икономическа и социална същност, както и на връзките му с други обществени, икономически и природни явления. Изучава се появата и развитието на туризма в световен мащаб, въвеждат се основните понятия в теорията и практиката на туризма, факторите за неговото развитие, значението му. Разкриват се съвременните характеристики на основните видове туризъм.

Като цяло дисциплината има за цел да подготви студентите за по-специализираното изучаване в следващите семестри на различните аспекти и форми на туризма.

И-005. ПОЗЕМЛЕНИ РЕСУРСИ И ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ; V СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.

Титуляр на курса: доц. д-р АЛЕКСАНДЪР САРАФОВ, гл. ас. д-р ПЕТКО БОЖКОВ

Основна цел на курса е разкриване на съвременното състояние на земята и въздействието на човека върху природните екосистеми. Земята се разглежда като специфична площ от земната повърхност, относително стабилна и предвидимо циклична. Акцентува се върху актуалната и потенциална пригодност на различните типове земеползване. Проследяват се етапите в развитието на земеползването. Формират се знания за характеристиките и качествата на земите. Акцентират се проблемите със защитата на земите от ерозия. Разглежда се ролята на кадастъра и на нормативните документи за отчитането на поземлените ресурси и при оценяването на различните антропогенни

явления. Цели се придобиването на умения за осъществяване на бонитетна и икономическа оценка на земите. Дефинират се перспективи за рационално използване на земи.

И-006. МОДЕЛИРАНЕ НА РЕГИОНАЛНИ СИСТЕМИ; V СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: ДОЦ. Д-Р СТЕЛИЯН ДИМИТРОВ, АС. Д-Р ЛЕОНИД ТОДОРОВ

Курсът цели студентите да получат основни знания за същността на регионалните системи, тяхната структура и пространствено поведение, както и за връзките и отношенията, които се формират в рамките на тези системи.

Курсът е фокусиран върху използването на концепциите за моделирането и пространственото моделиране за нуждите на изследването, планирането и управлението на регионалните системи. Студентите ще получат основни умения и знания, необходими за конструирането на различни типове модели, като познания как да използват тези модели за репрезентация, анализ, визуализация и прогнозиране поведението на факторите и явленията, развиващи се в пространството.

Тематиката обхваща различни теоретични постановки, имащи отношение към моделирането на земеползването, транспортните системи, социално-икономическите системи, различни проблеми, свързани с управлението и опазването на околната среда и др. Основно място е отделено на използването на ГИС като работна среда за разработване и тестване на пространствени модели.

И-007. РЕГИОНАЛЕН АНАЛИЗ НА СТОПАНСТВОТО; V СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.

ТИТУЛЯРИ НА КУРСА: ПРОФ. Д-Р ВЕСЕЛИН БОЯДЖИЕВ, ГЛ. АС. Д-Р РУМЕН НЕДКОВ

Учебната дисциплина “Регионален анализ на стопанството” е избираема за студентите в образователната степен бакалавър. Тя има фундаментално значение при подготовката, защото формира знания по конкретни научни подходи и методи при регионалните изследвания на стопанството, както и усвояването на умения за прякото приложение на получената компетентност в практиката.

Макроструктурата на учебната дисциплина обединява четири основни раздела. Първият има методологично и методично съдържание – формиране на конкретни знания за логиката и структурата на използваните подходи и методи при географското (регионално) изследване на стопанството. Останалите три раздела от учебната програма са посветени на изучаването на трите стопански сектора – първичен, вторичен и третичен.

Разглеждането на отраслите и дейностите от първичния стопански сектор на страната е продиктувано от тяхното изначално и водещо място в организационните, финансовите, производствените и търговски структури на българската икономика. Земеделието, горското стопанство и обслужващите ги дейности развиват основата на българския агробизнес, а добивът на минерални суровини подпомага изграждането на начален ешелон при редица водещи индустриални отрасли. Особено значимо е влиянието на добивните стопански дейности за регионалното и селищното развитие и за трудовата активност в България.

Вторичният сектор (обработващи отрасли) включва производствата и дейностите от промишлеността и строителството. Разкриват се особеностите и тенденциите в пространственото им развитие, методите за географски анализ и практическото приложение на получените резултати.

Основната цел на регионалния анализ на третичния сектор е да се разкрие с помощта на подходяща методика рационалността на териториалната структура на обслужващите стопански отрасли.

Комплексният характер на анализа на територията спомага за ефективността и усъвършенстване на регионалното управление и политика. Чрез семинарните занятия студентите имат възможност творчески да “симулират” реалната действителност и да прилагат набор от методи за създаване на модели на териториалната организация на стопанството и неговото функционално обвързване с другите икономически дейности.

И-008. РЕГИОНАЛНА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ГЕОГРАФИЯ НА СВЕТА; V СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: ГЛ. АС. Д-Р ПАВЛИНКА ВЛАДИМИРОВА, АС. Д-Р МИГЛЕНА КЛИСАРОВА

Основна цел на курса е изучаването на главните цивилизационни региони в света и ключовите страни в тях, като се акцентира върху природните, културно-политическите, икономическите и екологичните аспекти на пространствения анализ.

Курсът от лекции се състои от две тематични части. Общата част засяга методологичната същност на регионалната социално-икономическа география като цяло и географията на страните, в частност – обект, предмет, методи на изследване. Разглежда се типологията на регионите и страните в света. Извежда се универсален алгоритъм за комплексна географска характеристика на регион или страна. Изучава се методологията при съставяне на географски паспорт на страна.

Във втората част се изгражда конкретна представа за природната и социално-икономическата специфика на отделните цивилизационни региони и на ключовите страни, които са типични техни представители. На фона на общите характеристики и закономерности в цивилизационните региони се анализират конкретните черти, главните проблеми и тенденциите в развитието на разглежданите ключови страни.

И-009. Връзки с обществеността; V СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯРИ НА КУРСА: ГЛ. АС. Д-Р НАДЕЖДА ЖЕЧКОВА, АС. АНТОНИНА АТАНАСОВА

Курсът „Връзки с обществеността“ има теоретико-практическа насоченост. Целите са да се информират студентите за спецификата на връзките с обществеността като теория, технология и практика, както и да се формират умения за осъществяване на ефективна комуникация с медиите, с външни и вътрешни публики. Студентът ще научи как да може да разработи ПР стратегия или комуникационна (ПР) програма, ще изгради умения за общуване и поддържане на отношения с медиите, да подготвя пресрилийзи, пресконференции, интервюта и изказвания. Той трябва да може да създава концепции за специални събития и да ги реализира. Познанията за стилистиката на ПР, етиката в професията и някои други допълват профила на успешния специалист.

И-010. ТЕОРИЯ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА; V СЕМЕСТЪР; 45 (45+0); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: ГЛ. АС. Д-Р НИКОЛАЙ КАЦАРСКИ

Дисциплината “Теория на организацията” е включена в блока на управленските дисциплини на специалността.

Дисциплината има за цел да запознае студентите с особеностите на организацията като социално образование. Организирането, т.е. създаването и изменението на организациите е едновременно форма на реализиране на труд в обществото и средство за моделиране на социалния статус на служителите. Чрез процеса на организирането се възпроизвеждат социалните структури и отношения. Анализира се процеса на формиране и развитието на организацията, обхващащ голямо разнообразие от подходи и тенденции. Интересът е насочен към формалните и неформални аспекти на организацията, към разработването на цялостна система от категории описващи организационната цялост.

В лекционния курс са обособени шест взаимосвързани части на анализ: теории за организацията; организационна структура и дизайн; организационни процеси; концепции за състоянието и жизнения цикъл на организацията; модели за организационна ефективност; организационни стратегии; структури на управление; видове контролни системи; насочване на неформалната организация; организационно развитие. Всяка част се илюстрира от съответните теории и емпирични изследвания.

След успешното завършване на дисциплината, студентите трябва да са в състояние:

- да познават базовите теории и понятия, свързани с организацията;
- да сравняват различните модели на организационно развитие;
- да прилагат практически наученото, като анализират функционирането на всяка организация, към която принадлежат или от която се интересуват;
- да използват усвоените идеи при интегралното разглеждане на проблемите на организационната динамика.

И-011. Чужд език; от I – III и от V - VI СЕМЕСТЪР; (0+2); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ.

Езикът, по който е положен приеман изпит, може да бъде изучаван по избор всеки един семестър от I до III и от V до VI включително. Всеки семестър е с хорариум по 30 часа и носи по 3,5 ECTS – кредита като приключва с изпит след всеки семестър.

Входното ниво на обучението по съответния език е B1, а изходното – C1. Провеждат се специализирани езикови курсове по география, туризъм, икономика, бизнес и мениджмънт – наред с езиковите познания студентите придобиват знания, които допълват, разширяват и доизграждат професионалната им подготовка до достигане на ниво C1⁺.

Целта на обучението е, като се използват автентични източници: учебни системи и книги, студентите да се запознаят на съответния език с основните теми в областта на географията, туризъм, икономиката, бизнеса и мениджмънта и да натрупат необходимата лексика, за да развият и разширят комуникативните си знания и умения.

И-012. ИНВЕСТИЦИОНЕН МЕНИДЖМЪНТ; VI СЕМЕСТЪР; 45 (45+0); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ. ТИТУЛЯР НА КУРСА: ГЛ. АС. Д-Р НИКОЛАЙ КАЦАРСКИ

Курсът по „Инвестиционен мениджмънт“ е предназначен за студенти от бакалавърска програма „Регионално развитие и политика“, като представлява кратко изложение на стойността на парите във

времето, оценка и управление на инвестиционния риск, както и вземането на информирано инвестиционно решение за бъдещето. Учебната дисциплина има за цел да формира знания за същността и значението на инвестициите за увеличаване на имущественото и финансово състояние на предприятието. В рамките на курса се изучават теми свързани с анализа и оценката на инвестиционни проекти, анализира се риска от избора на една или друга инвестиционна алтернатива. В учебната програма се включват методи за разработване на инвестиционен портфейл, както и инвестиционна стратегия на микро и макро ниво. Обсъждат се и се анализират проблеми на регионално, национално и световно ниво във връзка с инвестициите.

**И-013. ДИСТАНЦИОННИ (АЕРОКОСМИЧЕСКИ) ИЗСЛЕДВАНИЯ; VI СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ.
ТИТУЛЯР НА КУРСА: ДОЦ. Д-Р АНТОН ФИЛИПОВ, ГЛ. АС. Д-Р ИВАН ИВАНОВ**

Основната цел на курса е да запознае студентите от бакалавърската степен на обучение в специалност Регионално управление и политика с основните понятия, технологията и приложението на ГИС при решаване на широк кръг задачи; с принципите на дистанционните изследвания на земната повърхност, формиране на цифровите сателитни и аеро- фото изображения, както и основните моменти на тяхната обработка и извличане на информация. Специално внимание се отделя на визуалното дешифриране, както и компютърната класификация на различни обекти.

Специално внимание се отделя на визуалното дешифриране, както и на компютърната класификация на различни обекти. За тази цел се използва специализирана компютърна програма за обработка на многоспектрални сателитни изображения Micro MSI и оригинални изображения от сателитната платформа LANDSAT TM. В края на обучението студентите трябва да могат да прилагат получените знания и практически умения в изграждането и използването на конкретни приложения на географските информационни системи.

**И-014. УПРАВЛЕНИЕ НА ГРАДСКИТЕ СИСТЕМИ; VI СЕМЕСТЪР; 45 (45+0); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.
ТИТУЛЯР НА КУРСА: ДОЦ. Д-Р КЛИМЕНТ НАЙДЕНОВ**

Градовете в началото на 21^{ви} век представляват изключително динамични системи, повлияни от тенденцията към постоянно задълбочаващи се процеси на икономическа и културна глобализация. Те са основните центрове на растеж в света и са особено важни социални, икономически и културни притегателни центрове. По данни на ООН в глобален мащаб се наблюдава постоянна тенденция към разрастване на градовете и утвърждаване на градския начин на живот, както в развитите, така и в развиващите се страни. Географията на градовете (геоурбанистиката) се занимава с анализа на пространствените закономерности в градовете и с търсенето на пътища за тяхното развитие. Една от основните задачи на географията на градовете е да изследва пространствените трансформации, които настъпват в бързо променящата се градска среда.

Теоретичният фундамент и методологичната база, основаваща се на географския и управленския подходи в изследването на градовете са застъпени в началото на дисциплината „Управление на градските системи“.

Промяната на българските градове и тяхното разглеждане в контекста на общеевропейското интеграционно пространство са застъпени във втората част на преподаваната дисциплина.

Обективните проблеми и предизвикателства, пред които човечеството и в частност България се изправят, са основно застъпени в третата част на предлаганата дисциплина.

**И-015. ПОЛИТИКИ НА ЕВРОПЕЙСКА ИНТЕГРАЦИЯ; VI СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.
ТИТУЛЯР НА КУРСА: ГЛ. АС. Д-Р МЕТОДИ ИВАНОВ, ГЛ. АС. Д-Р НИКОЛАЙ КАЦАРСКИ, АС. АНТОНИНА АТАНАСОВА**

Изучаването на европейската икономическа интеграция и структурните политики на ЕС е от особено значение пред вид факта, че от 2000 г. България води преговори за присъединяване към ЕС и се присъедини към Съюза на 01.01.2007 г. При това страната ще трябва да прилага регулациите на ЕС и да участва в общите политики на ЕС. Чрез инструментите за подкрепа на структурните политики (структурните и кохезионния фонд), България ще получава значителна финансова подкрепа, чието усвояване изисква познаване на съответните политики.

Дисциплината изгражда специфична мултидисциплинарна система от разбирания за интеграционните процеси в ЕС и възможностите за участие на България в тях. Целта е студентите да се запознаят с историята на ЕС, институциите и техните функции, интеграционните механизми и политиките на ЕС, като особено внимание се отделя на структурните политики на Съюза.

**И-016. ГЕОМАРКЕТИНГ; VI СЕМЕСТЪР; 45 (45+0); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.
ТИТУЛЯР НА КУРСА: АС. Д-Р ЛЕОНИД ТОДОРОВ**

Дисциплината цели студентите да получат основни знания, свързани с геомаркетинговите изследвания, пространственото пазарно сегментиране и тяхното приложение в областта на бизнеса и регионалното планиране. Акцентът е поставен върху методите за извършване на пространствени маркетингови проучвания, като упражненията ще се извършват основно в ГИС среда с приложение на пространствено-аналитични техники.

И-017. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБЕДИНЕНИТЕ НАЦИИ – СТРУКТУРА И СЪВРЕМЕНИ ПРОБЛЕМИ НА ФУНКЦИОНИРАНЕТО; VI СЕМЕСТЪР; 45 (45+0); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: гл. ас. д-р Павлинка Владимирова

Изграждат се познания за целите, функциите и структурата на ООН. Разглеждат се периодите на развитие на организацията от създаването ѝ до днес. Анализират се съвременните проблеми при функционирането на ООН и идеите за преустройство на нейния статут и структура. Подробно се разглеждат най-важните поделения на ООН, като се акцентира върху техните специфични функции, институционална структура и регионални управленчески центрове. Акцентира се върху конкретните форми на участие на България в органите на ООН и дейността на отделните ѝ поделения.

Успешно завършилите обучението по тази учебна дисциплина:

- ще знаят: целите, основните принципи, главните етапи и формите на политико-икономическа интеграция; възникването, развитието, същността, значението и организационната структура на най-значимата за съвременното развитие международна организации в света.
- ще могат: да определят приоритетите в развитието и външната политика на България от гледна точка на общите цивилизационни ценности и приоритетните цели на ООН; да синхронизират дейността на български фирми, правителствени и неправителствени организации с изискванията и механизмите на ООН и нейните основни структури.

И-018. УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ В БЪЛГАРИЯ; VII СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: ПРОФ. Д-Р АСЕН АСЕНОВ

Основната цел на учебната дисциплина е да подготви студентите бакалаври с познания за горските ресурси на България и тяхното възприемане не само като ресурс, а като част от природния капитал и по-конкретно като елемент на растителния капитал. Освен теоретичните постановки на това разбиране, трябва да се получат знания за състоянието и структурата на горските ресурси в България. Заедно с това трябва да се покажат добрите практики за усвояване на горските съобщества, като природен капитал, както в страните от ЕС, така и в други региони на света. Необходимо е студентите да възприемат схващането, че използването на горските ресурси като природен капитал в смисъла на “устойчивото развитие” е необходимо да се осъществява от конкретната административна структура – най-често общината.

И-019. РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ; VII СЕМЕСТЪР; 45 (45+0); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: гл. ас. д-р Ивайло Стаменков

Целта на курса “Регионална география на Европейския съюз” е да даде на студентите базови знания за регионалната география на Европейския съюз. Акцентира се върху най-актуалните проблеми на ЕС – от идеите и теориите за европейска интеграция, през проблемите за демографско и социално развитие, икономическо и градско развитие, респективно провеждане на политика за развитие – аграрна, социална, индустриална, градска, регионална. Накрая се разглеждат като образци няколко региона на Европейския съюз, разглеждат се комплексно проблемите на развитие, ролята на Европейския съюз в тяхното разрешаване. На студентите се възлага като самостоятелна работа разработването на актуални теми и проблеми от регионалната география на Европейския съюз. Също така се дискутират актуални проблеми имащи отношение към бъдещото пълно членство на България в Европейския съюз.

И-020. УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ОТНОШЕНИЯ; VII СЕМЕСТЪР; 45 (45+0); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: гл. ас. д-р НАДЕЖДА ЖЕЧКОВА

Програмата „Управление на обществените отношения” предлага знания и умения за разбирането и формирането на активни, обществено ангажирани и прогнозируеми политики за развитие на България в контекста на членството и в ЕС. Приоритет на програмата са принципите на устойчиво развитие, гражданско участие и добро управление.

Успешно завършилите обучението по тази учебна дисциплина ще знаят кои са ключовите понятия и основни положения на управлението на обществените отношения и на концепцията за устойчиво развитие; кои са принципите на доброто управление и връзката им с правата на гражданите на добра администрация в регионално, национално и европейско измерение. Те ще могат: да използват въображението и креативността си, за да изграждат визия за промяната и да

планират промяната; свободно да изразяват мнения и критично да оценяват управлението на обществените отношения; да управляват промяната в организацията.

И-021. ПЛАНИРАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ; VII СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: ПРОФ. Д-Р ВЕСЕЛИН БОЯДЖИЕВ

Учебната дисциплина „Планиране и управление на селските райони /ПУСС/“ е посветена на нова и все по-актуална тематика от стопанското и регионалното развитие на България. Тя е изражение на възгледите на няколко науки-география, икономика, статистика, социология и др. за мястото на селото, селския начин на живот, селската икономика, видени чрез регионални описания, характеристики и анализи. Главно място се пада на държавната политика, на НПО, на местното самоуправление и на реалностите на ЕС. Системата на регионално планиране и методите на прогнозиране и на пряко и непряко въздействие предвиждат усвояване на практически умения, насочени към практиката на национално, регионално и локално равнище. Намерили са място механизмите на развитие в ЕС, трансграничното сътрудничество на България.

И-022. ГЕОЕКОЛОГИЧЕН МОНИТОРИНГ И ЕКОЛОГИЧНИ ЕКСПЕРТИЗИ; VII СЕМЕСТЪР; 45(30+15); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: ДОЦ. Д-Р ДАНИЕЛА ЗЛАТУНОВА

Учебната програма по “Геоиколагичен мониторинг и експертизи” е предназначен за обучение в бакалавърска степен на студенти от специалност “Регионално развитие и политика”. От лекционния курс студентите получават знания за целите и функциите на геоиколагичния мониторинг, видовете мониторинг и методите за извършване на мониторинг. Прави се преглед и анализ на съществуващите системи за наблюдение и се разглеждат мисиите, инструментариума и механизмите за достъп до данните от страна на международните и национални програми за мониторинг. Анализират състоянието на околната среда, проблемите и тенденциите за България.

В упражненията се разглеждат методиките за изготвяне на екологични оценки на планове и програми, методиката за изготвяне на ОВОС на инвестиционно предложение и методиката за изготвяне на комплексни разрешителни. Студентите получават знания и умения за изготвяне и защита на курсова работа.

От курса “Геоиколагичен мониторинг и експертизи” студентите получават умения за събиране, обработка и анализ на данни за околната среда и тяхното представяне с графични материали и текст (курсва работа). Дава се възможност за развитие на критичното мислене на студентите и умения за работа в екип, което ще им помогне в бъдеще да работят добре при вземане на решения, свързани с управлението на околната среда, както и в различни сектори на икономиката – промишленост, земеделие, туризъм.

Целта на курса е да обучава специалисти, които да имат задълбочени познания за същността и принципите на геоиколагичния мониторинг и особеностите на геоиколагичния мониторинг в България. Завършилите курса ще могат да извършват мониторинг по компоненти на околната среда и по фактори на въздействие.

И-023. УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДНИТЕ РЕСУРСИ; VII СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: ДОЦ. Д-Р ДАНИЕЛА ЗЛАТУНОВА

Курсът по "Управление на водните ресурси" има за задача да разгледа основните проблеми, свързани с използването на водата от човека при неговата стопанска и жизнена дейност. Структуриран е в два раздела. В Раздел I – Управление на водите - се разглеждат основните принципни положения свързани с управлението на водните ресурси като: основни принципи на басейновия подход при управлението на водите; концепцията за интегрирано управление на водните ресурси, методи и инструментариум за управление; институционална рамка. Внимание се обръща и на ролята на местните органи на властта и гражданското общество във взимането на управленчески решения.

Във втория раздел - Водостопанска дейност, състояние на водните ресурси и управление на водите в България - се разглежда досегашния опит, форми, методи и схеми на управление на водните ресурси на България; законодателна и нормативна база, свързана с управлението на водите; приоритетните задачи, свързани с прилагането на интегрирано управление; ролята на местните власти в управлението на водите, както и участието на представители на водопотребителите в процеса на планиране.

И-024. УПРАВЛЕНИЕ НА РЕКРЕАЦИОННАТА СРЕДА; VII СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.

ТИТУЛЯРИ НА КУРСА: ДОЦ. Д-Р КЛИМЕНТ НАЙДЕНОВ, АС. АНТОНИНА АТАНАСОВА

Учебната програма по дисциплината “Управление на рекреационната среда” има за цел да запознае студентите с широк кръг от въпроси, свързани с управлението на рекреационната среда. Те

се интерпретират през призмата на прилагане на интегриран подход (управленски партньорства) в процеса на управление и в рамките на концепцията за устойчиво развитие на рекреационната среда.

Основните акценти са поставени върху:

1. Мястото и ролята на основните субекти на управление на рекреационната среда на национално, регионално и местно ниво;
2. Политики и структури, влияещи върху развитието на рекреационната дейност;
3. Взаимодействие между публичния сектор и частния бизнес в областта на управление на рекреационната среда.

И-025. ЕТНО-ПОЛИТИЧЕСКИ КОНФЛИКТИ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ; VIII СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: ДОЦ. Д-Р ГЕОРГИ БЪРДАРОВ, ГЛ. АС. Д-Р КАЛОЯН ЦВЕТКОВ

Проектът ЕС е в самото начало на своето развитие и все още е кратък периодът за оценка на позитивните и негативните страни за народите на континента. Историческата традиция в Европа се нуждае от интеграция на географското пространство, трансформация на държавните граници и ново мислене за утвърждаването ѝ като фактор и глобален „играч“ в световното геопространство. Възможно ли е това да се случи без преодоляването на наложилите се с векове отрицателни наративи, омраза и конфронтации в отношенията между европейските народи? Проектирането на злото върху образа на най-близките съседи дълго време е движеща сила в политиката на много европейски държави. Зад маската на национализма и националната идея се скриват много по-висши и корпоративни интереси, политически машинации, интриги и откровен цинизъм на управляващите кръгове.

Днес Европа излиза от епохата на националната идея, но конфликтите, зародили се в нея, не са разрешени. Те повече от всичко друго заплашват бъдещето на съюза. Не може да има проспериращ ЕС, докато съществува нетърпимост между ирландци и англичани, баски и испанци, сърби и албанци, турци и кюрди или грузинци и осетинци.

Целта на курса е да анализира генезиса, периодизацията, параметрите и съвременното състояние на най-ожесточените и продължителни етно-конфесионални конфликти в ЕС и по границите на съюза, да се представят позициите на засегнатите субекти и да се прогнозира бъдещето им развитие и отражение върху цялостната устойчивост на ЕС.

И-026. ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ; VIII СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ. ТИТУЛЯР НА КУРСА: ГЛ. АС. Д-Р НИКОЛАЙ КАЦАРСКИ

Курсът по „Публични финанси“ е предназначен за студенти от бакалавърска програма „Регионално развитие и политика“, като представлява кратко изложение на държавната политика във връзка с формирането на държавния бюджет. В курса се разглеждат въпроси свързани с държавните приходи, тяхното формиране, събиране и контрол. Освен това се разглежда и представя структурирането на държавния бюджет и неговото разходване, функциите на държавата. Разглежда се социалната политика на държавата, както и пенсионно, социално и здравно осигуряване. В рамките на курса се разглеждат проблеми във връзка със събирането, регулирането и изпълнението на бюджета. Следователно студентите имат възможност за разберат и анализират преките и косвени данъци, бюджетирането като процес, неговото събиране и разходване на местно, регионално и национално ниво.

И-027. ЕЛЕКТОРАЛНА ГЕОГРАФИЯ; VIII СЕМЕСТЪР; 45 (0+45); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: ПРОФ. Д-Р ВЕСЕЛИН БОЯДЖИЕВ, ДОЦ. Д-Р ПЛАМЕН ПАТАРЧАНОВ

Курсът запознава студентите с едно от новите географски направления, което на мира все по-важно място в общественото ни развитие. Целта е студентите да придобият основни знания, които могат да доразвият по желание в магистърската степен. Материалът е подреден в два раздела: общ и за България. Предвижда се усвояване на теоретични знания и на практически експертни умения. Изучават се основите на видовете изборни системи, изборния инженеринг, факторите, които влияят върху поведението на електората. Обръща се внимание на силните и слабите страни на всяка система. Изучават се конкретни примери от различни държави и международни организации. Отделно се разглеждат изборните системи на ЕС и на балканските държави. Материалът за България засяга периодът след Освобождението. Примерите са от всички равнища: национално, регионално, локално. Дискутират се проблемите за границите, „център-периферия“ и други. Свое място има съставянето на географски електорални прогнози и стандарти.

Електоралната география се явява важна част от гражданското образование и политическата култура на младите бакалаври.

И-028. ГЕОГРАФИЯ НА БАЛКАНСКИТЕ СТРАНИ; VIII СЕМЕСТЪР; 45 (0+45); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: АС. КРИСТИЯН ЛУКАНОВ

Главната цел на курса "География на балканските страни" е насочена към конкретизиране познанията за: основните историко-географски етапи във формиране на съвременната политическа карта на Балканите; особеностите на природно-ресурсния потенциал и екологичните проблеми в страните от Балканския регион; демографски и етно-конфесионални проблеми на населението на Балканите страни; главните тенденции и проблеми в социално-икономическото и регионалното развитие на държавите от Балканския полуостров; обширна и конкретна информация за отделните страни включени в обхвата на Балканите. Студентите завършили успешно обучението по тази учебна дисциплина ще могат да извършват сравнителна географска характеристика на страни; да открият ролята и значението на природния, демографския, културно-политическия и икономическия фактор върху историческото развитие на Балканските страни.

И-029. ИКОНОМИЧЕСКИ И ПОЛИТИЧЕСКИ ОРГАНИЗАЦИИ В ЕВРОПА; VIII СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.**ТИТУЛЯР НА КУРСА ГЛ. АС. Д-Р ХРИСТО ДОКОВ**

Изграждат се познания за особеностите на интеграционните процеси в Европа. Разглеждат се принципите на изграждане, формите на проявление и етапите в развитието на континенталните организации. Анализират се стимулиращите и пречатващите интеграцията фактори. Акцентира се върху взаимната зависимост между социално-икономическите и културно-политическите фактори за интеграция. Специално внимание се отделя на интегрирането на източноевропейските държави в общите европейски структури. Анализира се сложния комплекс от вътрешни и външни икономически и политически проблеми, засягащи интегрирането на България към общите европейски структури.

Успешно завършилите обучението по тази учебна дисциплина:

- ще знаят целите, основните принципи, главните етапи и формите на политико-икономическа интеграция; възникването, развитието, същността, значението и организационната структура на най-значимите политически и икономически организации в Европа.
- ще могат: да определят приоритетите в социално-икономическата и екологичната политика в България на национално и регионално ниво от гледна точка на общоевропейските интеграционни тенденции; да оценяват значимостта и потенциала на отделните европейски организации за външните връзки на български фирми, правителствени и неправителствени организации.

И-030. ТУРИСТИЧЕСКА ПОЛИТИКА И ПЛАНИРАНЕ; VIII СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.**ТИТУЛЯР НА КУРСА: ПРОФ. Д-Р ВАСИЛ МАРИНОВ**

Лекционният курс разглежда последователно три взаимосвързани кръга от въпроси. Първият модул е посветен на същността и теоретичните основи на туристическата политика и планиране (необходимост от обществена намеса в туристическото развитие, туристически продукт и системата на туризма, съвременни концепции за туристическото развитие). Вторият модул разглежда туристическата политика като целенасочена организирана дейност на обществените субекти за регулиране на туристическото развитие (основни елементи, подходи и принципи, връзки с други политически сфери, фактори за диференциация). Последният модул представя туристическото планиране като интегрално планиране на туристическото развитие на дестинации от различно ниво (планирането като процес и като система, неговият съдържателен и институционален аспект, връзките му с други видове планиране на туристическите територии). Семинарните занятия са базирани главно на анализ на регионални примери за туристическа политика и планиране, както и на проблемно ориентирани казуси, изискващи конкретни решения.

Курсът е насочен към подготовката на специалисти, които ще познават и разбират необходимостта, същността, особеностите, принципите и подходите на туристическата политика и планиране като форми на управление на туристическото развитие на надфирмено равнище. Те ще могат да анализират туристическата политика, да участват във формулирането ѝ и да изготвят съответните планови документи в областта на туризма.

И-031. СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ; VIII СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.**ТИТУЛЯР НА КУРСА: ГЛ. АС. Д-Р МЕТОДИ ИВАНОВ, ГЛ. АС. Д-Р НИКОЛАЙ КАЦАРСКИ, АС. АНТОНИНА АТАНАСОВА**

Курсът въвежда основните понятия, концепции и теории за стратегическото мислене и поведение. Теоретичната част е адаптирана специално за публичната сфера. Стратегиите биват представени като компенсация на недостатъчна рационалност (мотивация) и се търсят измеренията им като управление на ситуации. На тази основа се изграждат типологии както на стратегиите, така и на стратегическото мислене и поведение. След това се преминава към практическата страна на стратегиите, като се изследват последователно областите на стратегическата визия, мисия,

целепологане, планиране и контрол. Практическата картина се доразвива, като се изучават случаи, в които се търси баланса между плановата статистика и адаптивната динамика.

И-032. УПРАВЛЕНИЕ НА ТВЪРДИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ; VIII СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: гл. ас. д-р ТАНЯ СТОИЛКОВА-ИЛИЕВА

Курсът “Управление на твърдите битови отпадъци” има за цел да запознае студентите с основните дейности по управлението на твърдите битови отпадъци. Студентите ще се запознаят с основните елементи от законодателството на България и Европейския съюз, отнасящи се до регламентирането на дейностите по управление на отпадъците. Предвижда се курсът да даде определения за отпадък, класификация на отпадъците и разграничаването на различните типове отпадъци. Студентите ще бъдат запознати с методиката за определянето на морфологията и количествените потоци отпадъци. Ще се дадат схеми за събирането на отпадъците и транспортирането им. Ще се изложат различните пътища за оползотворяването им като повторна употреба, рециклиране, пиролиза, изгаряне (инсинерация), компостиране и др. Ще бъдат разгледани пътищата, свързани с депонирането на отпадните продукти и изискванията към различните типове депа. Ще бъдат дадени общи схеми и подходи към икономическото обезпечаване на комплекса дейности по управление на отпадъците.

И-033. ПРИРОДНИ И ГЕОЛОЖКИ РИСКОВЕ; VIII СЕМЕСТЪР; 45 (30+15); ИЗБИРАЕМА; КУРСОВА РАБОТА.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: гл. ас. д-р ЗОРНИЦА ДОЦЕВА

Управлението на риска при природни бедствия и катастрофи би могъл да намали материалните загуби и човешките жертви на териториите и в населените места. Целта на курса по “Природни и геоложки рискове” е да даде на студентите знания за същността на природните и геоложки рискове и умения за управление на тези рискове. Акцентът е поставен върху тези природни и геоложки рискове, за които има вероятност да се проявят на територията на страната. Учебният материал е разделен на два модула: I. Природа и проява на явленията и II. Управление на риска. Първият разглежда природата и въздействието на различни видове катастрофални природни и геоложки явления върху околната среда и хората. Вторият модул акцентира върху превенцията, оценката на щетите и минимализирането на загубите от случилото се събитие. По-голям хорариум е отделен за природни и геоложки явления, които могат да се проявят на територията на Република България. Упражненията са насочени към наблюдаване на природни явления в околностите на София, към посещения в организации, имащи пряко отношение към оценката на сеизмичната активност, както и към моделиране на превенция и ситуация на случило се бедствие.

В/ ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ II БЛОК

И-034. ИКОНОМИЧЕСКА ГЕОЛОГИЯ; I СЕМЕСТЪР; 60 (45+15); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: доц. д-р ВАСИЛКА МЛАДЕНОВА

Историята на цивилизацията е пряко свързана с използването на природните минерални суровини, с което в голяма степен се определя и етапното развитие на човешката история и култура.

В дисциплина “Икономическа геология” се получават знания за геоложкия строеж и вещественния състав на находищата на металните и неметалните минерални полезни изкопаеми, и на енергийните суровини. Тези сведения са необходими за оценка на действащите и на перспективните за разработване находища, които представляват важен фактор при планирането на жизнената среда за устойчиво стопанско и урбанистично развитие. Подчертава се уникалният характер и невъзобновимостта на природните геосуровини, което има неотменна роля при стратегическото регионално планиране и политика. Студентите изучаващи дисциплината ще се запознаят с основните количествени и качествени особености на полезните изкопаеми, тяхната геоложка среда, пространствено им разпределение и факторите формиращи тяхната пазарна стойност. Обръща се внимание на възможностите за комплексно използване на суровините, както и на постоянно изменящите се технологии и изискванията в областите на тяхната употреба - промишленост, строителство, химични технологии, транспорт и селско стопанство. Специално внимание е отделено на възникването на проблемни и рискови ситуации в околната среда, създадени от природните процеси или производствените дейности при добив, транспорт, обработка и използване на различни видове полезни изкопаеми.

И-035. ПРИРОДОЗАЩИТНО ПРАВО; II СЕМЕСТЪР; 60 (60+0); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ.

ТИТУЛЯР НА КУРСА: ПРОФ. Д-Р ГАНЕТА МИНКОВА

Целта на лекционния курс по учебната дисциплина “Природозащитно право” е да даде на студентите от Геолого-географския факултет – специалност “Регионално развитие и политика” към Софийския университет “Св. Климент Охридски” основни познания за правните аспекти за опазването на околната среда в Република България. В тематично отношение тази учебна дисциплина обхваща условно два основни дяла – обща и специална част. В общата част се разглеждат проблеми с по-цялостно значение за природозащитната дейност на отделните правни субекти, както и общотеоретични еколого-правни проблеми. В специалната част вниманието е насочено към опазването на отделните природни ресурси, както и на околната среда от замърсяване и увреждане, причинено от специфични значими дейности.

И-036. Политическа реторика и водене на преговори; II семестър; 60 (30+30); избираема; изпит.

Титуляр на курса: доц. д-р Нели Стефанова

Лекционният курс „Политическа реторика и водене на преговори” има за цел да даде на студентите теоретически знания и да формира у тях практически умения за подготовка и произнасяне на политически речи и водене на преговори. Ще бъде разгледана нормативната основа на видовете политическо красноречие и отношението на управляващите към нея. Диспозицията на материала цели студентите да получат информация за значението на политическата реторика, да добият представа за различните видове политически речи и преговори, и за условията при които може да се преговаря успешно. Специално внимание ще бъде отделено на особеностите на полемиката и дискусиата в преговорния процес, както и на значението на невербалната комуникация.

Цели на курса: получаване на знания и умения за защита на определена теза и интереси в конкретна ситуация; усвояване на практически навици за участие в дебати и водене на преговори.

И-037. Политология; III семестър; 60 (60+0); избираема; изпит.

Титуляри на курса: гл. ас. д-р Милен Любенов

Курсът е специално адресиран към студенти от специалност „Регионално развитие и политика” на ГГФ: той ги въвежда в политологията като държи сметка на спецификата на тяхното образование. Лекциите предлагат преди всичко обща ориентация в проблемните полета на хуманитарните и по-специално на обществените науки. Сред тях се откроява своеобразното място и роля на политологията като коментарна и аналитична дисциплина на обществения процес от гледна точка на неговото политическо „регулиране”. Политическите понятия са изведени и обяснени в тяхната историческа динамика и в този смисъл курсът придобива облика на историко-психологически разказ, в чийто преден план се открояват политическите феномени и ценности.

И-038. Философия; I семестър; 60 (45+15); избираема; изпит.

Титуляр на курса: доц. д-р Димитър Елчинов

Изучават се различни противоречия в човешката природа като тяло и душа, човек – животно, проблемът за пола, проблемът за съзнателното и безсъзнателното, човек – Бог, човек – общество. Целите на курса са да запознаят студентите с основните философски идеи, свързани със света, човека и познанието.

И-039. Мениджмънт и икономика на образованието; I семестър; 60 (60+0); избираема; изпит.

Титуляр на курса: доц. д-р Мая Василева

Учебната дисциплина разглежда широк спектър от теоретични и практически проблеми на управлението на образователните организации. Посредством нея студентите формират редица знания, развиват своите умения и компетентности. Акцентът е поставен върху последните.

Изучават се: методите за управление на процесите в образователните институции; политиката на ЕС и на страните членки за учене през целия живот, необходима за формиране на конкурентоспособна работна сила; механизмите за изграждане на системи за управление на знанията, които превръщат образователните единици в „учещи се организации”; управлението на човешките ресурси в образователните организации, насочени към етично поведение.

Дисциплината развива у студентите умения и компетентности за: самостоятелна работа и поемане на отговорност; учене; комуникативност и професионално поведение при събиране и анализ на информация; делегиране и вземане на решения в сложна и неизвестна среда.

И-040. Регионална икономика; I семестър; 60 (45+15); избираема; изпит.

Титуляр на курса: гл. ас. д-р Методи Иванов, ас. Антонина Атанасова

Дисциплината „Регионална икономика“ разглежда същността, както и принципите и документите, свързани с развитието на локалната/местна икономика. Анализират се

съвременните тенденции в сферата на регионалната социално-икономическа политика и моделирането на регионалните икономически системи. Разглеждат се също така и националните и мезорегионалните аспекти на политиката за развитие на регионите. Акцентира се върху формите за междурегионално сътрудничество и отраслово структуриране на базови знания за икономическата система в регионален план. Оценява се функционалността на икономическата база за развитието на общия обем и стойността на стоките и услугите, произвеждани от дадена локална/местна икономика. Чрез предмета се разкрива взаимодействието и обвързаността между отделните регионални икономически активни лица в дадена територия и възможностите за регионално профилиране и подобряване на конюнктурата чрез развитието на икономически активните лица и организации. В настоящия курс се проследява развитието на националната и на местната икономика, нейното влияние и отражение вътре в националното стопанство значението на темповете на развитие и при вземането на ключови решения за създаването на благоприятна бизнес среда. Отбелязва се акцент върху анализа на някои съвременни аспекти на регионалното икономическо развитие, реформа и промяна. От локална икономическа гледна точка се акцентира в курса и върху проблемите свързани с влиянието на местните екологични и природни фактори влияещи върху регионалната икономическа среда и отражението им върху общественото развитие на отделните регионални общности.

И-041. Психология; II семестър; 60 (60+0); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ.

Титуляр на курса: проф. дпсн Соня Карабелова, гл. ас. д-р Милен Миланов

Основната цел на курса по “Психология” е да запознае студентите със съвременните теоретични подходи за основните психични феномени и човешкото поведение. Условно тя може да бъде представена в следните направления: 1). да осигури точно, ефективно и широко представяне на областта на психологията; 2). да въведе студентите в теориите, изследванията и приложенията, които изграждат науката; 3). да възбуди интелектуалното любопитство на студентите и да способства за повишаване на съзнанието как психологията може да засили разбирането им за света около тях и за междуличностните отношения, в които те всекидневно участват. Освен това курсът цели да покрие едно от изискванията за придобиване на учителска правоспособност от студенти от други специалности. Стремешът във всяка тема е да се включат фундаментални за областта автори, изследвания и резултати, да се предизвикат студентите да оценят и да разберат всекидневната релевантност на психологията и да подобрят качеството на собствения си живот. С други думи, идеята е не просто студентите да бъдат изложени на съдържанието – и обещанието – на психологията, но да се направи това по начин, който ще въведе интереса към областта и – да се надяваме – ще го поддържа жив и след като студентите са завършили този въвеждащ курс в научната дисциплина психология.

И-042. ОБРАЗОВАТЕЛЕН МАРКЕТИНГ – РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТИ; III семестър; 60 (60+0); ИЗБИРАЕМА; ИЗПИТ.

Титуляр на курса: гл. ас. д-р Методи Иванов, гл. ас. д-р Надежда Жечкова

Дисциплината „Образователен маркетинг – регионални аспекти“ разглежда образователния маркетинг като вид социален маркетинг, който се утвърди като един от основните компоненти на образователната система. Като основна съставна част от образователния мениджмънт, който включва процесите проектиране и планиране, мониторинг, оценяване, акредитация, повишаване на качеството, трудово-правни взаимоотношения, ресурсно и информационно осигуряване в образованието. Образователният маркетинг съдържа съвкупност от процеси и дейности за осъществяването на подбор на потенциални обучаеми в учебните заведения в страната. Предвид на нарастването на конкурентната среда от непрекъснато увеличаващия се брой учебни заведения с разнообразни форми на обучение, важно значение придобива изграждането и приложението на образователен маркетинг от страна на образователната организация, чрез което да се подобри общественото мнение за значимостта ѝ, и като резултат да бъде създаден благоприятен имидж. Това определя и основните задачи, пред които е изправен образователния маркетинг, а именно създаването и реализирането на пазарно-ориентирана стратегия, която да бъде насочена към създаването на нови атрактивни специалности, дисциплини, учебни програми и дори форми на обучение. Обект на дисциплината „Образователен маркетинг - регионални аспекти“ са, както и въпроси свързани с представяне на възможностите за развитие и усъвършенстване на системата за прием на кандидатстудентски документи, което включва и автоматизирането ѝ, представяне на възможностите за подобряване на съотношението качество - цена на образователната услуга, а това свързано със създаване на възможности за поддържане на конкурентоспособност от страна на образователните институции и предлагания от тях образователен продукт. От друга страна

дисциплината включва описание и характеристика на процеса по организирането, подготвянето и разпространението на изпреварваща информация, включително и на изработването на целогодишна реклама на предлагания продукт с цел привличане на качествени обучаеми. В дисциплината „Образователен маркетинг – регионални аспекти“ се дава приоритет на практическата и самостоятелна работа на студентите, която се предвижда да бъде индивидуална и по работни групи.